ИСТОРИЈСКИ АРХИВ Библиотека КРАЉЕВО

Ибарске
НОВОСТИ
ЛИСТ ЗА ДРУШТВЕНА И ПОЛИТИЧКА ПИТАЊА КРАЉЕВАЧКОГ СРЕЗА

БРОЈ 110 – ГОД. III | КРАЉЕВО, 17 ЈУНИ 1955 | ЦЕНА 10.- ДИНАРА

Поглед на Средњу пољопривредну школу у Краљеву

ИЗ РАДА СИНДИКАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

Проучавају се одлуке Трећег конгреса Савеза синдиката Југославије

На проширеном састанку синдикалних активиста, одржаном ових дана при Среском синдикалном већу, делегат синдикалне организације Жичког среза на Трећем конгресу Савеза синдиката Југославије у Сарајеву, Стеван Суша, поднео је извештај о раду овог Конгреса и његовим најважнијим одлукама за даљи рад синдиката.

Истовремено је донет план за почетак проучавања конгресног материјала по колективима.

Како је истакнуто, задаци синдикалних организација после трећег конгреса Савеза синдиката Југославије постају шири и непосредније обухватају решавање разноврсне друштвене и привредне проблематике у предузећима и установама. Наглашено је да свако важно питање у раду колектива треба да интересује синдикалну организацију, поготову кад се ради о проблемима производње и радничког самоуправљања. Јасно је, међутим, да ће допринос синдикалних организација на решавању свих тих проблема бити у политичком, културном и економском васпитању чланства, као и у помоћи и потстицању органа управљања и привредних руководстава да сагледају проблеме и предузму ефикасне мере у спровођењу важних задатака.

Да би се одлуке и задаци постављени на Трећем конгресу Савеза синдиката Југославије боље проучили у нашем срезу, донета је одлука на проширеном састанку синдикалних активиста да Среско синдикално веће образује актив предавача који ће у колективима одржати предавања. Предавачи ће одабрати теме према карактеру појединих предузећа која ће највише интересовати раднике и службенике. Препоручено је и синдикалним организацијама да обрате пажњу на структуру производње и рада у својим предузећима и да према њој и усмере тумачење конгресних одлука.

Међутим исто тако је важно и спровођење конгресних одлука у живот, што претставља сталан задатак синдикалних организација. У односу на раније постављање ових организација, оне сада имају знатно проширену улогу у друштвено - привредном животу колектива. То више нису само организције које ствари посматрају са стране и критикују или указују на проблеме, већ оне сада и саме активно треба да учествују у решавању свих проблема и да заједнички са другим друштвеним факторима деле одговорност.

Шира и непосреднија брига за друштвено забавни живот колектива, као и за друга питања највише интересују радне људе, један је од посебних задатака синдикалних организација у нашем срезу у наредном периоду.

Припадници Југословенске народне армије граде пут за Копаоник

Од Руднице, најближе железничке станице испод високог Копаоничког масива, почела је градња аутомобилског пута широког пет метара за Сувo Рудиште, на коме се налази Панчићев врх (2017) највећи вис Копаоника и уже Србије. Пут граде припадници наше Народне Армије. Тиме оне дају део свог великог доприноса привредном развитку наше земље. Многи велики објекти изграђени су њиховим рукама. Прошле године припадници наше Армије савладали су окомите каньоне реке Таре завршавајући градњу пута Мојковац-Левер Тара. Сада су пак на Копаонику. После четири месеца рада они ће оставити народу овог краја, планинарима и смучарима саобраћајницу дугу 18 километара. Копаоник ће постати ближи. Неће бити више потребно четири сата напорног пењања да се дође до домова на Копаонику.

ИЗ ДРУШТВЕНОГ ПЛАНА ЗА 1955 ГОДИНУ

Повећаће се пољопривредна производња

— ОСНОВАЋЕ СЕ НИЗ ИНСТИТУЦИЈА У СРЕЗУ —

1) Као једна од главних мера за повећање производње у ратарству а делимично и у воћарству и виноградарству, предвиђа се повећање употребе вештачких ђубрива. За ово повећање постоје потребни услови: снижење цене ђубривима, организовани огледи у срезу, штампање плаката и појачана агитација од стране пољопривредне службе. Кретање потрошње вештачких ђубрива у односу на очекивану потрошњу у 1955 годину види се из следећег прегледа:

Врста ђубрива	Потрошња у килограмима		
	1953	1954	1955 (план)
азотна		28.421	60.000
фосфорна		26 305	50.000
калијева		20.360	30.000
Укупно:	39 540	75.086	140.000

2) Организовање акције за изградњу ђубришта и неговање стајског ђубрета. У том циљу давати из фонда за унапређење пољопривреде новчану помоћ оним земљорадницима који иста подигну, односно дају писмену обавезу да ће их подићи.

3) Организовање читавог низа демонстративних огледа на подручју среза и то: 3 огледа са сортама пшенице, пет огледа са прихрањивањем пшенице, четири огледа са сортама кукуруза, два огледа са огртањем кукуруза, два огледа са прихрањивањем кукуруза, један оглед са травопољним плодоредом, један оглед са кикирикием, три огледа са зеленим ђубрењем, један оглед са калцификацијом, три огледа са прихрањивањем ливада и два огледа са лековити биљем.

4) Набавком и увођењем у производњу квалитетног, пречишћеног и запрашеног семена житарица, индустриског, крмног и повртарског биља, уз коришћење регреса на семенску робу.

5) Оснивањем тријерских станица у општинама где нема тријера. У седиштима будућих комуна треба основати селекторске станице, које имају и уређаје за истовремено запрашивање семена.

6) Регресирати или платити у потпуности подвоз за сатурациони муљ у циљу калцификације земљишта подзоластог типа.

7) Завршити започети пројекат за наводњавање и приступити радовима на копању канала.

8) Извршити потреба снимања и израдити план за регулисање реке Груже.

9) Основати станицу за вештачко осемењавање крава у Рибници.

10) Основати три нове припусне станице у срезу са потребним бројем бикова и нерастова и то у селима удаљеним од станице за вештачко осемењавање као Грачац, Рећевићи, Витковац и друга.

11) Из фонда за унапређење пољопривреде регресирати семе луцерке и црвене детелине, како би се што више проширила култура истих и тако обезбедила крмна база.

12) Дати помоћ у новцу за изградњу сило-јама за силирање сточне хране или регресирати набавку цемента за ову сврху.

13) Основати две нове ветеринарске испоставе у Врби и Чукојевцу, како би се ветеринарска служба приближила народу.

14) Основати млекару при Средњој пољопривредној школи, која би служила као наставни објекат (школа је сточарског типа) и била јак потстрек за унапређење сточарства чиме би било решено и хигијенско снабдевење града са млеком и млечним производима.

15) Регресирати воћне и лозне саднице, без обзира из кога расадника се врши набавка у циљу што веће стимулације за подизање нових воћњака и винограда.

16) Проширити расадник и тиме повећати производњу садног материјала. Обзиром на то да је садање расадничко земљиште заражено раком на корену (бактериум тумефациенс). Неопходно је доделити расаднику ново земљиште за производњу. За то би најподесније било земљиште у Рибници, пошто је у близини постојећих расадничких објеката.

17) Извршити арондацију земљишта постојећих пољопривредних добара, како би им се омогућило увођење плодореда и рационална обрада земљишта.

18) Пољопривредним добрима дати потребна инвестициона средства за подизање привредних објеката (стаје за стоку, магацини, шупе за машине) и набавку приплодне стоке.

19) Основати 3-5 нових школа за пољопривредне произвођаче, снабдети их училима и обезбедити квалитетан наставни кадар.

20) Организовати општу пољопривредну изложбу са награђивањем најбољих произвођача из свих грана пољопривреде, а увести и награде за произвођаче који у целини најбоље организују производњу на свом газдинству.

21) У вези са унапређењем рибарства продужити досадашњу политику среза не само у вези са ограничењем лова у погледу ловних справа, већ и оснивањем нових мрестилишта. Ради координације по овом питању сарађивати са околним срезовима.

22) За остварење напред наведених задатака сходно глави II тач. 2/V Савезног Друштвеног плана за 1955 годину основати фонд за унапређење пољопривреде.

Омладинска бригада налази се на радилишту

Месец дана ће провести омладинци из града на изградњи пута Рашовка-Добра Вода

Припреме за слање омладинске радне бригаде су врло успеле. Захваљујући помоћи коју је указао Народни одбор среза као и Дирекција шума, сто петнаест омладинаца из града, налазе се већ неколико дана на изградњи пута Рашовка-Добра Вода, где ће провести месец дана. Омладинци су ученици гимназија из града, Средње пољопривредне школе и ученика код предузећа „Каблар". Углавном се ради о млађим људима којима је ово у већини прва радна акција. Пут кога ће градити омладинци биће дуг око 25 километара а од великог је привредно-економског значаја за наш срез. Посебно ће бити значајан за развој туризма у нашем крају.

Смештај и исхрана омладинаца је врло добра а у бригади се поред рада на радилишту предвиђа разноврстан културно уметнички, политички и фискултурни рад по плану Градског комитета Народне омладине у Краљеву.

У једном од каснијих бројева нашега листа донећемо и репортажу са радилишта и логора наше бригаде.

Омладинска бригада на изградњи Фабрике каблова у Светозареву

ДО ОВОГА НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ДОЂЕ

Највеће радилиште у Ибарској Долини без радника

У средини Ибарске Долине човек доживљава ретку слику. На свега пет километара дужине нижу се четири жичаре. Из утробе земље оне дају нашој привреди камени угаљ, магнезит, азбест а ускоро ће дати и камен. Људи овог краја навикли су на шкрипу три жичаре. То за њих нису затегнута челична ужад и корпе већ привредна снага овог краја. Због тога су нестрпљиво посматрали како ниче и четврта жичара. Она, доиста неће носити нешто „драгоцено". У њеним корпама биће камен, али, кад буде готово цело дробилично постројење „Шумник-Брвеник" у које је до сада заједници инвестирала око пола милијарде, оно ће стварати већи доходак него азбест, рудник магнезита па чак и Ибарски рудници угља. Данас у јеку градње путева са савременим коловозом камен из Шумника биће драгоцен. Његова је вредност двострука. Са капацитетом од 200 тона дневно дробилично постројење задовољиће потребе у у камену свих радилишта путева Србије. И још нешто. Одлично механизовано постројење даваће јефтину производњу што ће знатно допринети да се снизе иначе врло скупи трошкови грдње путева. Економска анализа јасно доказује да ће целокупне инвестиције за градњу и опрему бити исплаћене после три до четири године рада.

Због свега тога студеничани су изненађени што је око четврте жичару, чија ужад још нису затегнута, мирно. Каменолом у Шумнику и дробилично постројење су без радника. На градилиштима је тихо. Материјал је на све стране. То даје утисак као да су се радници привремено повукли да сутра опет својски навале на посао. Камо лепе среће да је тако? Радници се нису повукли на одмор. Они су напустили радилишта.

Данас је мирно у каменолому и око дробиличног постројења. Пред коначним завршетком грађевинских радова радници су отишли.

Како је дошло до тога?

Према уговору још крајем прошле године требали су да се окончају грађевински радови на овом објекту. Али, што се на жалост често дешава, због административних формалности, непредвиђених радова и неколико измена у пројекту у току градње, радови нису довршени о року. Ипак, радни колектив грађевинског предузећа „Брвеник" из Рашке, који је извођач радова, потрудио се користећи ванредно благу зиму да у јануару и фебруару надокнади што је пропуштено. Рад се наставио несмањеном жестином. Управа за путеве НРС обећала је да ће на време обезбедити новчана средства за исплату извршених радова. Пролазили су дани. Прошло је и три месеца. Ситуације за извршене радове нису исплаћиване. Грађевинско предузеће „Брвеник" нашло се у тешкој ситуацији. Још у тежој ситуацији нашли су се радници. Три месеца они нису примали своје зараде! Ипак они нису попустили. Радови су се развијали несмањеним темпом. Оваквим својим поступцима радници предузећа „Брвеник" заслужили су похвалу и топло признање. У најкритичнијем тренутку њима је притекао у помоћ Народни одбор среза. Из својих фондова дата је привремена позајмица предузећу да исплати бар једномесечну зараду радницима. Нешто касније Управа за путеве НРС исплатила је ситуације. Радници су добили заслужене зараде. Они су кренули да окончају грађевинске радове на овом великом објекту. Све је ишло нормално. Радови су били пред довршењем. Наједном Народна банка је блокирала редовне и сезонске кредите извођачу. Разлог је био јасан и хладан, типично банчин — нема потврде да су обезбеђени кредити. Узалудна су била настојања извођача да добије потврду од инвеститора. Новчана средства за довршење објекта обезбеђена су Друштвеним планом НР Србије. Ипак потврде није било. Предузеће је било принуђено да повуче раднике са градилишта.

Ми се надамо и са пуно права очекујемо да ће спор између инвеститора и извођача бити ускоро решен. Радници ће доћи поново на радилишта. Још ове године затутњеће моћне машине дробиличног постројења а нови Срез увеће још једну позамашну ставку у свој друштвени план.

Поповић Ђорђије

ОВЕ НЕДЕЉЕ КРОЗ ГРАД

Народно позориште:

Субота (20) Хасанагиница
Недеља (20) Заједнички стан
Понедељак (20) Женидба и удадба (гостовање у Матарушкој Бањи)

Биоскоп „Сутјеска":

17—19 Поштанска станица (амерички)
21—23 На оштрици мача (италијански)
24—26 Њих двојица (домаћи)

Клуб ваздухопловства:

17—19 Ја Ред (мексикански)
21—23 Судбина једне љубави (амерички)

Биоскоп Рибница:

17—19 Нема малих грехова (амерички-премијера)
Субота у 19 часова игранка
Недеља у 15 „ „

Музеј:

Отворен сваког дана сем понедељка
Уторком 8—12 и 15—17 часова.
Средом 8—12
Четвртком 8— 12 и 15—17 „
Петком 8—12 „
Суботом 8—12 „
Недељом 8—12 и 15—17 „

Дом ЈНА:

Субота (20 час.) Вече народних песама приређују певачи Радио Београда.
Понедељак Књижевно вече чланова Удружења књижевника Србије
Четвртак Предавање о значају међудржавних југословенско - совјетских разговора у Београду" држи опуномоћени министар у Државном секретаријату за иностране послове Вјекослав Цврље.

Дежурне апотеке:

До 18-ог Прва народна апотека
Од 18-ог Црвени крст

СА СУЂЕЊА У ОКРУЖНОМ СУДУ

Због џака траве удавио човека

Шеснаест година строгог затвора због убиства

После тродневног суђења које је било два пута прекидано због прибављања нових доказа и реконстркције догађаја на лицу извршења преступа, у Окружном суду у Краљеву, Веће петорице под претседништвом судије Душана Петровића, изрекло је пресуду осудивши на 16 година строгог затвора Драгљуба Лазаревића, званог "Миду", из села Рибнице код Краљева, због уморства, односно дављења железничког радника Божидара Здравковића, оца двоје малолетне деце.

На дан 12 октобра 1954 године око 12 часова почивши Божидар Здравковић отишао је преко Ибра у намери да обалом истог набере један џачић траве ради исхране свињчета, јер није имао довољно зрнасте хране. Из непојмљивих разлога осуђени Лазаревић пришао је Божидару и позвао га да пође с њим у намери дом му укаже „педагошким метода" тако кривац вели на суду, да није лепо и поштено да краде туђу имовину, наводно репу из туђег а не његовог имања,

Органи истраге су са своје стране много допринели да се чињенични материјал прикупи и суду стави могућност за правилну одлуку.

По исказу сведока на суду осуђени Лазаревић је почившег Здравковића почео туђи на обали, затим га гурнуо у Ибар и сам у њега скочио и ту наставио са својим "педагошким методама" да туче и гњура главу Божидара у Ибар. Како је поч. Здравковић био физички слабији од Лазаревића, није се могао дуго бранити и брзо је малаксао, а кад је један сведок очевидац викнуо: "пусти, што давиш човека", окривљени Лазаревић је своју жртву пустио, али је било касно; брзи и тад набујали Ибар прогутао је Здравковића и његов леш је пронађен тек после 12 дана.

На пријаву сведока очевидаца, органи секретаријата Унутрашњих послова повели су истрагу, али је осуђени Лазаревић прво одбијао да ма шта каже и зна о случају нестанка Божидара Здравковића, већ је истиву рекао кад је био притешњен аргументима и доказима.

За ово суђење владало је велико интересовање а нарочито када је изречена пресуда, јер судница није могла да прими велики број радозналих грађана из околине.

М. Петровић

Завршне свечаности наших основних школа

Леп је и користан обичај прослава завршних школских свечаности. Колико поноса и радости доносе деци, родитељима и наставницима ове свечаности, могло се видети 12 и 13 о. м. Око 700 гледалаца на двема приредбама у Железничком дому и Народном позоришту срдачним аплаузом награђивало је сваку тачку преобилних програма. Пред одушевљеним родитељима и пријатељима деце и дечје уметности продефиловали су сви извођачи: од зачуђених и помало уплашених малишана из забавишта до оних старијих из основних школа који ведро, као прекаљени уметници, гледају на публику свесни својег тренутног значаја и наше симпатије за њих.

Приредбе су успеле и приређивачи заслужују похвалу. За похвалу је и реферат учитељице К. Милошевић у коме је дала педагошка упуства како треба запослити децу преко распуста да би освежена, одморна, пуна нових корисних утисака могла са већим успехом да започну рад у новој школској години.

На крају напомињем да би и школа "Јова Курсула„ (почетком нове школске године) да изведе за децу исти програм као што је урадила и школа IV краљевачки батаљон. Осим тога било би корисно и похвално ако би обе школе заједнички, за „дечју недељу", најесен, приредиле за грађанство програм од најуспелијих тачака са ових свечаности. Б.Р.

Белешка о друштвеном животу Витановца

Учињен је корак напред

АЛИ ЈЕ ЈОШ ДУГ ПУТ ДО ШИРЕГ ПРОЦВАТА

Смернице Социјалистичког савеза за преображај села. — Новине у животу мештана. — Задруга животари...

Вредни су људи у Витановцу — то сам закључио овог преподнева шетајући његовим сокацима под врелим сунцем касне пролећи. Никог готово није било код куће; сунчани јунски дан одвео је људе на њиве да засеју и последње парцеле или да окопају већ изникли кукуруз.

Добро је то, мислим, што људи хоће да раде, али, разгледајући ово село размишљам и о његовој иницијативи, о његовој сутрашњици и присећем се: „...кад би у сваком нашем селу имали бар по неколико таквих људи који би смелије потстицали мештане на подухватима за општи друштвени преображај и који би увек знали шта хоће и шта треба да раде, реч социјализам била би нам много ближа и јаснија — речено је на једном скупу људи —, или онога:"... довољно је да човек једном прође кроз село и види какви су путеви, како изгледају домови и други објекти, па да се увери у активност сеоских друштвених организација и напредност села — како је једном истакао један друштвени радник.

А у Витановцу има таквих људи и у њему има доста новог и лепог што доказује да село корача напред. Али, видео сам и осетио и понешто што још спутава и успављује село и што његов живот чини једноставним, без довољно динамике. То што вуче назад све више нестаје, али се још одржава и од људи у селу зависи колико ће се дуго осећати, јер, то је углавном у њиховој свести, то је њихово схватање дали треба или не треба извршити какав задатак и како га ваља извршити.

У Витановцу, центар села, као што смо већ научили да видимо, краси леп пространи задружни дом, у к ме је смештена задружна продавница и управа, општински народни одбор, сала за приредбе и скупове мештана и књижница која је тек у развоју. Неколико одељења још није дограђено, преостаје да се патоши и застакле. Ова лепа грађевина ради се од четрдесет осме године и људи су у њу улагали доста новаца и свог труда али, није било „чврсте руке" да се досад заврши — рекли су.

Да је учињен корак напред у друштвеном животу Витановца показују и друга постигнућа села. Овде је окупатор спалио некадашњу школу и неколико зграда у центру села, а око осамдесет људи изгубило је живот у последњем рату — рекли су ми — а данас село је већ опорављено и полако мења свој ранији лик. Доста домаћинстава направило је нове куће, све више се купују радио апарати и остали савремени кућни прибор, мало је људи који још једу проју — све то говори о продирању новог и напредног у селу.

Али, то ново, природно, грчевито се бори са оним заосталим. У Витановцу се, например, више не пости као раније, то још чине већином старије особе. Млађи свет се све више поводи за свим оним што је лепо, корисно и практично, мада још има и таквих који чекају да се појави „млад месец" да би отпочели какве радове у кући или у пољу и који гасе угљевље и верују у вражбине и друге празноверице. Има их и који проводе доста времена у кафани, коју су својим неучтивим понашањем и ћаскањем претворили у право ругло села, као и таквих који се састају тајно по кућама где се уз пиће а каткад и уз тучу коцкају по читаве ноћи, губећи често на коцки знатне суме новаца.

Додуше, у Витановцу ради културно-просветно друштво и друге друштвене организације, али још треба доста учинити да се омладина одврати од оваквих негативних појава. Друштво које сада има свега тридесетак чланова и две три секције може да окупи знатно више омладине. Позитивно је и корисно све веће интересовање омладине за одбојку, шах, футбал и друге спортске дисциплине, као и за читање књига. Међутим, штампа као друштвено гласило још није довољно продрла у ово село.

Несумњиви друштвени успон постигнут досада у Витановцу основ је за даљи развој села. Међутим у њему још нема неких одређенијих перспективних планова, јер, како кажу, у последње време је пажња била усмерена на то где ће бити центрта комуне, мада је то споредији моменат у развоју сваког села. Пре свега витановчанима престоји један од озбиљнијих задатака да своју земљорадничку задругу учине у правом смислу економском организацијом села проширењем њене делатности. Због једностраног пословања задруге, која поред продавнице и крчме нема готово никакви други погон и која се још увек бави трговином као главним занимањем, и не постоји неко веће интересовање мештана за њен развитак, што показује и број од свега 120 уписаних чланова од преко 2.700 сеоских становника.

Задруга у Витановцу, додуше, нема губитка, кажу, али није од ње велика корист за село ако она сама животари. А чињеница је да је она досад мало поклањала свом основном задатку — унапређењу пољопривреде Употеба вештачких ђубрива у селу, например, још није почела, јер у задрузи изражавају бојазан да ли ће га продати ако га наруче. Прошлогодишње је била предвиђена набавка око четири вагона ђубрива за неколико околних села, али од тога ништа није дотерано. Људи су, међутим спремни да купе и употребе вештачко ђубриво само им треба објаснити и показати. Социјалистички савез села и одборници ставили су умесну примедбу: „зашто се на пољопривредном добру у селу не створе угледне парцеле". О овој задрузи и њеном раду разговарао сам и са њеним претседником којег затекох на друму где пумпа гуме на свом бициклу. Нисам се сложио са његовом примедбом да би рад задруге био много бољи ако би он као претседник био плаћен, јер би тада, каже он, имао више времена и могао би самостално да „решава питања", као ни са његовим оправдањем да због недостатка кредита не може нешто значајније да се уради.

А када смо касније у селу разговарали о раду Социјалистичког савеза и Савеза комуниста у друштвеном животу села, било ми је јасно да су ове две друштвене организације носиоци све бржег темпа у изградњи и преображају свог места. Оне су помогле свом општинском одбору у спровођењу многих акција. Почело се са увођењем електрике и досад је осветљена шестина села. Радови су сада додуше замрли због пољских радова али ће одборници по засеоцима прикупити средства и припремити људе да се електрификација заврши идуће јесени.

Социјалистички савез Витановца има лепе планове за даље унапређење свог места, само, чини се, недостаје му још непосредније учешће његових чланова у неким облицима друштвеног живота, јер. не треба заборавити да су раније констатације за неугледну крчму, коцкање у селу, животарење земљорадничке задруге, недовољан број у културно-просветном друштву и друго, гледало и друштвених организација села, поготову Социјалистичког савеза као најмасовније организације која обједињује све друштвене факторе села на општем преображају

Унапређење пољопривреде, коју је земљорадничка задруга изгледа заборавила, и културни преображај села, свакако је, поред свакодневне политичке делатности, главни задатак Социјалистичког савеза Витановца. У циљу развоја воћарства, већ је препоручено од стране Социјалистичког савеза да се разоре око 40 хектара пашњака за садњу воћака и крмног биља. Упоредо са унапређењем пољопривреде, ваља спровести акције на оправци локалних путева. Социјалистички савез предвиђа да се у наредном периоду заложи на оживљавању културно-просветне делатности путем омасовљења културно-просветног друштва и развоја књижнице. У циљу културнијег изгледа села и побољшања здравствених услова живота истиче се потреба за подизање хигијенских бунара и чесама, градњу савремених клозета и других комуналних објеката. Обзиром да у будућој новој општини—комуни—садашња основна школа треба да прерасте у осмогодишњу, то ће се покренути широка акција села на подизању нове школске зграде.

Р. Ранковић

Одбранимо наше војњаке ОД КАТАСТРОФЕ КОЈА ИМ ПРЕТИ

Неколико пута до сада на страницама нашега листа од стручњака смо имали прилике да чујемо мишљење о опасностима о којима наши грађани са села не мисле довољно. Имали смо прилике и да пратимо акцију противу губара у којој је било неразумевања. Овог пута чланак је намењен једној тако истој опасности која може да нанесе велике штете нашој привреди. Доносимо чланак кога су написали стручњаци из Инспекторијата за заштиту биља НО Среза жичког.

Као никада до сада, ове године прети опасност да јабучин и шљивин мољац направи катастрофалну штету нашим воћњацима. Непотребно је предочавати на тако нешто, јер ако погледате по вашим воћњацима видећете какву пустош мољац оставља за собом. Воћка обавијена белом свиластом паучином, у којој се виде остатци изгриженог лишћа, ситни и црни као барут гусенички измети и многобројна гнезда у којима гамижу гусенице, то је слика ваших воћњака, то је непријатељ који ће уништити ваше воћњаке. Обршћена дрвета не дају рода, ослабе, многа се осуше и постану плен још једне штеточине по имену поткорњака, а који дотуче воћку. Његова навала може да траје неколико година узастопце. Нарочито ако су године сушне и са жарким летом.

Произвођачи, пазите када почне да се мољац чаури, а то су беле издужене чаурице којих има много у једној гомилици, да те чауре скидате са тих воћака јер ће из њих да изађу лептири, а који ће да услове доцније, полегањем јаја, још већи напад са њеним гусеницама.

У овом моменту је најефикасније сузбијање са воћарском емулзијом 33 постотне Ди-Ди-Ти, у концентрацији 1-2%, што значи да се на 100 литара воде додаје један до два литра ове течности, али тако, да се прво ова количина течности стави у неки суд, а затим се сипа вода у горе наведеној количини, уз стално мешање, а са тако справљеном чорбом се врши прскање. Постоји још читав низ хемиских средстава како течних тако и у праху, као бентокс у уљу за прскање, бентока у праху за запрашивање. затим пепејин, пантакан, линдан, дилиден, оловни и калцијев арсенат итд. О начину спремања чорбе од тих средстава за прскање, као и о набавци тих средстава обраћајте се реонској станици за заштиту биља, са седиштем у Средњој пољопривредној школи у Краљеву, телефон број 21, Инспекторијату за заштиту биља НО Среза жичког у Краљеву, најбложим пољопривредним установама и пољопривредним стручњацрма.

Мољац већ почиње да се чаури, зато искористите да у што краћем року извршите прскање.

Још једна гусеница (штеточина) која има катастрофалне размере у свом нападу, јесте ДУДОВАЦ. Та штеточина продире у Србију, тако да је ове године има у Лесковцу, Светозареву, Пожаревцу, Смедереву, Шапцу, Београду итд. То је гусеница која прави слична гнезда као и мољац, а само са том разликом што гусеница дудовца има по телу тамне брадавице из којих су израсле беле и црне длачице. Обавештавамо све произвођаче да обрате пржњу на паучинаста гнезда по воћкама и уколико наиђу на сличну гусеницу, како је то горе описано, најбржим путем за то обавестите горе наведене установе и лица.

Исто тако скреће се пажња свим произвођачима који су вршили прскање противу корова да по завршетку рада своје прскалице исперу са много воде и то изнутра и споља. Затим се у врућој води дода један до два килограма обичне кристалне соде ила пола килограма живе соде, па тако справљена вода се остави да стоји 10—15 минута а затим се са тиме добро испере прскалица изнутра, како и цеви и дизне. Затим се то испере поново чистом водом, а на крају се прскалица напуни чистом водом и са тим се испрска неки осетљив коров (горушица или сл.) или лист винове лозе. Ако ово не изазове за два до три дана промене на листу, онда је прскалица способна за даље прскање. У противном извршити поново све оно што је горе наведено.

Ово нарочито важи за Срез трстенички, где су произвођачи вршили прскање против корова у житарицама.

ИЗ ЛОЖИОНИЦЕ

Локомотиве су увек спремне...

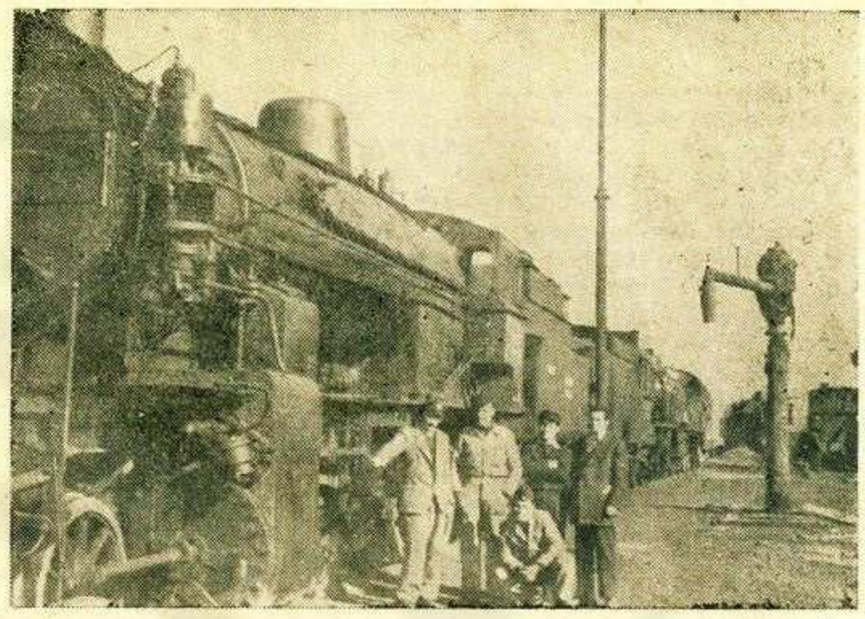

На излазу ложионице димио се димњак једне локомотиве која је била спремна да настави вучу воза из Скопља, кад сам се упутио радном месту оних код којих почиње процес у ложионици. Дурсум Дмитар, шеф ложионице, ми је рекао да баш ово по подне ради најбоља бригада Јаћимовића... Њих петоро за 12 сати товаре просечно 80 тона угља а поред тога истоварају угаљ који дође у ложионицу са разних страна а и из Ибарских рудника угља, који новом административном поделом чине са нашим предузећима изграда једну економску и привредну целину.

О локомотиви они сви причају као да је живо биће... Локомотива уђе у ложионицу, очисти се ватра, намири се угљем и водом а тада је прихвати предложач са потопаљивачем окреће је и припрема за следећи воз... И тако стално у круг, пошто се преда машиновођи...

Угљена рампа и машинске партије највише рада после подне и у току неуобичајеног времена... Група у сен каналу је најбоља бригада у ложионици а води је мајстор Милошевић Милутин... Обећао сам да пишем и о њима...

Кад се возимо возовима у било ком правцу те возове често вуку машиновође из ове ложионице... Они вуку драгоцени товар. Шеф ложионице каже да су му сви добри и на моје наваљивање набројао је нека имена међу којима старог Бранка Новаковића, Илију Пољахова, Мирковића Предрага, Новчића Обрена, који се истичу по брзи за одржавање локомотива и вучи возова на време...

Кад се помене ложионица добија се одмах утисак дима и нечистоће али круг овог предузећа многима у граду може да служи за пример... Он је чист и свуда се осећа домаћинска рука. Ја сам је осетио и у фабрици и у ложионици... Чини ми се да ако се само о њој напише може да буде користи...

Падао је мрак а ја сам у овим људима што су гарави од угља осетио оно исто што и код оних у фабрици, што су били знојави, оно исто што осећају сви трудбеници Југославије... По нос слободног човека који свој пут зна...

М. П.

ПОПОДНЕВНИ ЧАСОВИ У НАШИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

Фабрика вагона не престаје са радом...

Кад сам поподне ушао у фабрику и кроз дворед поред покоцканог пута пошао са другом Ђоком Беришом, који је завршио раднички техникум у овој фабрици, осетио сам се радосним... Сетио сам се изрованог пута од времена пре две три године а кад сам видео гомиле покошене траве, осетио сам да домаћинска рука овде има своју реч... Са десне стране стајали су у дугом низу вагони чекајући да изађу и да протутње одређен број километара широм Југославије... Или можда и даље... Поред једне велике хале стоје вагони за Колубарске руднике, који по својој конструкцији претстављају новину јер својим механизмом омогућавају да се са мање радне снаге уштеди на истовару доста јер... Али то је прича мало дужа а ја сам дошао да само неколико цртица дам... Око нас није било тако живо... Тишина... Радници који раде у другој смени били су за вечером... Пролазимо поред нових цистерни, обновљених старих кола и оних која се обнављају и друге серије вагона за Колубарске руднике... Све је около чисто... Сећам се да је било прљаво раније... Али то је прошлост које се сећамо само кад треба да правимо поређења кроз која се види наш несумњив напредак...

Рад на машини

У анексима...

Анекси су у завршној фази. Требали су већ до сада да буду готови, о томе сам чак прошлог пута писао у листу али нажалост још се раде... Ту ће бити свлачионице са орманима за радничка и цивилна одела, купатила, хигијенски клозети, парно грејање итд... А поред њих машине... машине... То је IV одељење-машинско. Радници којих у другој смени није тако велики број скоро да се и не виде од великог броја машина... Једне мирују а неке раде и после подне..

Људи фабрике поносе се напретком...

Нафтана пећ у гибњарници, том новом одељењу Фабрике вагона сија се У њој може да се развије температура од преко 1000 степени... У овом одељењу гибњеви се секу, и обавља низ других операција док не дође до испробавања гибњева, чији је процес ове године усавршен а идуће године се очекује још већи развој... Можда ће ова гибњарница и наше предузеће идуће године бити најпознатије са својим гибњевима у Југославији, кажу ми са поносом Лазовић Гвозден и Батаков Милојко који су били сами у овом одељењу... Док смо се приближавали ковачници чуо се бат чекића који има снагу 275 килограма и то није највећи у фабрици и одељењу ковачнице. Мој познаник Миша Траиловић, сав знојав објаснио ми је колику снагу има овај ваздушни чекић, испод кога је он, чија је сестра била једна од првобораца наше револуције, окретао безоблични комад ужареног гвожђа из кога ће постати конзола за превртач вагона које фабрика ради за Костолац... Сви су били мокри али сам добијао утисак поноса...

Док сам се удаљавао мирисало је сено... Зелено дрвеће у кругу фабрике било је весело... А и ја сам провео сат са онима који доприносе јачању социјализма... Који раде и поносе се оними што стварају...

Читајте Ибарске Новости

НАШИ РАДНИ КОЛЕКТИВИ

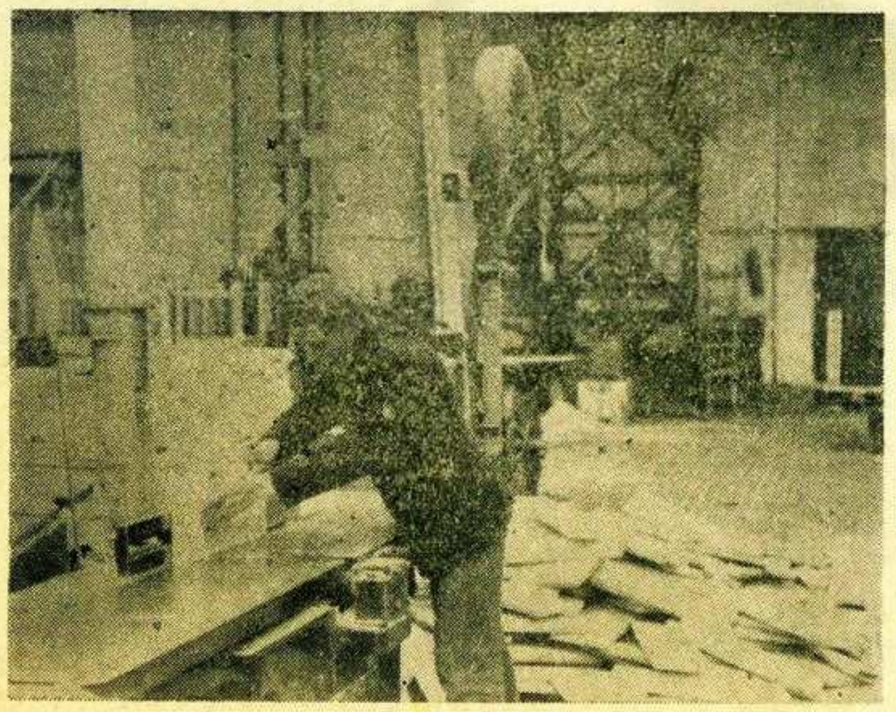

Из Фабрике вагона

Раднички савет Фабрике вагона

ЧЕТИРИ ГЕНЕРАЦИЈЕ МАЛИХ МАТУРАНАТА ОСМОГОДИШЊЕ ШКОЛЕ У ЛАЂЕВЦИМА

Од почетка свог рада 1948 године до данас, Осмогодишња школа у Лађевцима постала је не само извор нових кадрова, већ и жариште села на културно просветном пољу и друштвено политичком животу. Овог лета завршила је у њој школовање четврта генерација малих матуранта.

У протеклој школској години, рачунајући и одвојену основну школу, похађало је наставу око 300 деце из Лађеваца и неколико околних села. Обзиром да Лађевци сада постају центар комуненове општине-ова школа добија још повољније могућности за свој даљи развој. Мештани села и околине и досад су показали пуно разумевање за њен рад и свесрдно су је помогли у почетном развоју.

Школа, међутим, има пред собом да реши још доста проблема. Један од најважнијих је свакако обухватање све сеоске деце продужним школовањем до осмог разреда, односно до нижег течајног испита, како је предвиђено прописима. Досад је настављала похађање наставе у пети разред ове школе половина деце која је завршавала четврти разред. Оправдање неких родитеља да своју децу не шаљу до краја у осмогодишњу школу из слабог материјалног стања није примарно, већ је по среди наслеђено схватање да је довољно да њихова деца заврше само четири разреда и да им после чувају стоку и обављају пољске радове.

Да је улога ове школе правилно схваћена на васпитавању сеоског подмлатка и да она добија све значајније место у друштвеном преображају села, показује све већа тенденција да завршени ученици остају у самом селу, радећи на савременијем обрађивању земљишта, популарисању културнијег начина живота и на општем успону свог места. Кадрови који остају на селу постају сваким даном утицајнији елеменат који доприноси све већој измени ранијег лика села. Један од активнијих ученика, Драган Стојнић, после матуре 1953 године, свестрано се заложило у друштвеном животу села и сада је изабран у секретаријат омладинске организације, у одбор ССРН и школски одбор. Око стотина ђака некадашњих ђака ове школе налази се, иначе, у разним средњим и стручним школама.

У раду ове школе вредно је истаћи свестрано залагање и допринос њених учитеља и наставника на оживљавању културно-просветне делатности села и у политичкој активности. Спровођење наставе у школи они су најозбиљније схватили, али не и као једини свој задатак.

Вредни су по један од њих ради у сваком реону села на ширењу културно-просветне делатности. У две организације Социјалистичког савеза, колико их има у селу, секретари су просветни радници ове школе. Р. Р.

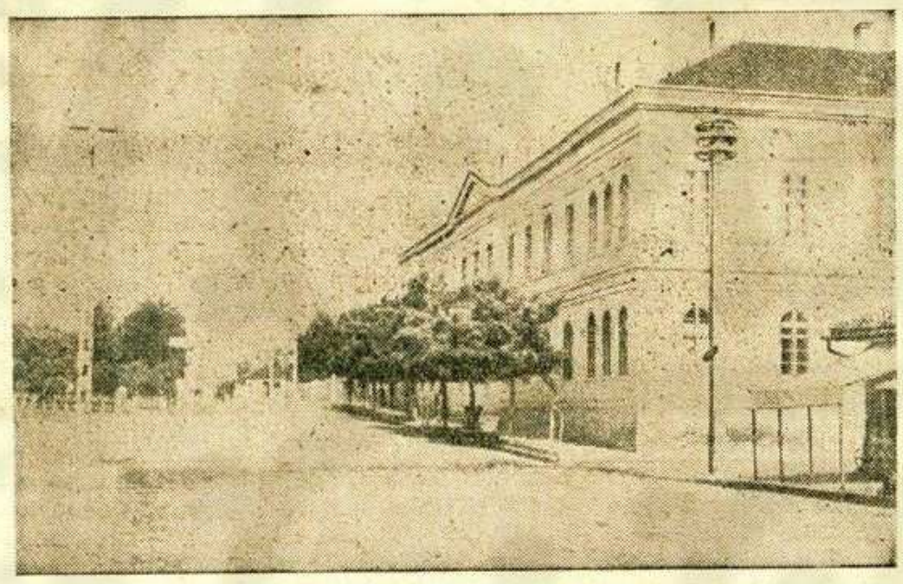

Зграда гимназије у Краљеву

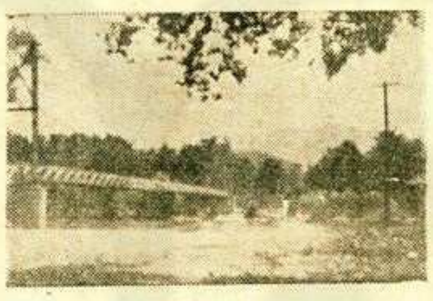

Из наше околине

ИЗЛОЖБА I И II ГИМНАЗИЈЕ

Завршавајући школску годину, обе гимназије у Краљеву приредили су успеле изложбе ђачких радова. Посетиоци ових изложби могли су видети праву ризницу која показује разноврстан и врло плодан рад ђака током године. На изложбама су заступљени сви предмети, а нарочито привлаче пажњу ручни радови девојчица, биолошке збирке и сликарски мотиви старијих ученика.

Својим декором, разноврсношћу, садржајем и естетиком нарочито пријатно делује изложба Прве мешовите гимназије, где као и Другој гимназији - само у знатнијој мери - има врло смелих почетничких остварења у сликарству и у другим друштвеним предметима.

Турнеја на којој су доста видели и научили

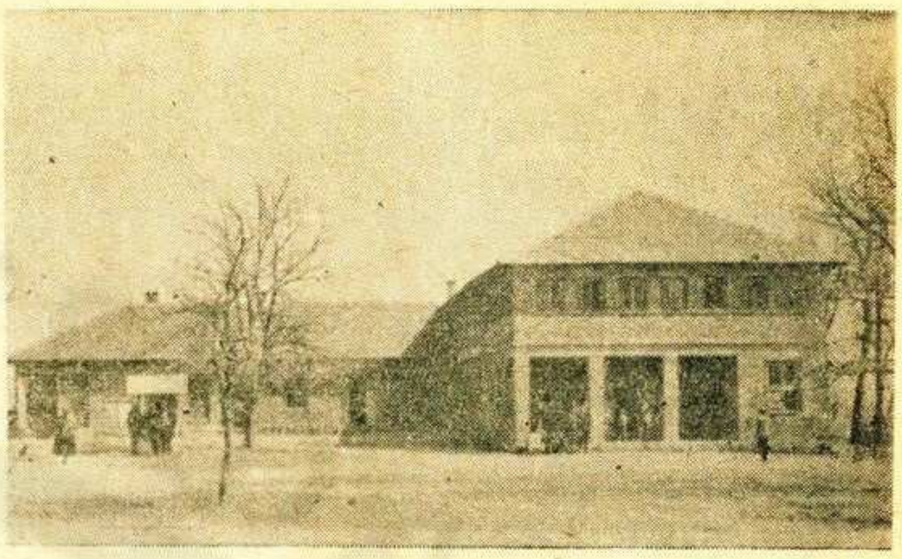

Задружни дом у Врби

Преко тридесет ђака Школе за пољопривредно просвећивање из Врбе и Самаила посетили су више места у Источној Србији, где су обишли многе историске знаменитости и пољопривредне установе. У Зајечару су се упознали са радом Института за унапређење пољопривреде, у Неготину са тамошњом Пољопривредном школом, расадником и еколошком станицом а у Бору са процесом прераде бакра. На свом путу прошли су бродом од Прахова до Смедерева разгледајући Сипски канал и Ђердап. У Смедереву су били гости Пољопривредне школе и Пољопривредног добра „Годомин", на коме су упознали његову организацију рада. У Панчевачком Риту интересовали су се за живинарску фарму, стоку и гајење повртарских култура, док су у Београду разгледали Зоолошки врт, музеје и друге знаменитости.

Током осмодневне турнеје ови ученици су имали доста значајног да виде и да науче, што ће им послужити у њиховом раду и учењу. Народни одбор Среза омогућио им је путем кредита да на овај пут оду бесплатно.

ОБАВЕШТЕЊЕ

На дан 17 јуна 1955 године са почетком у 18.30 час. у просторијама VIII Основне организације ССРН, одржаће се конференција на којој ће се дискутовати о принципима школства, друштвеном управљању у школама и извршити избор одговарајућег броја другова за управне органе у школству. Конференција има особити значај, јер ће се на њој дискутовати о једном веома важном проблему, проблему школства који за нашу друштвену стварност има огроман значај и велику важност. Поред овога, а у склопу са овим дискутоваће се и о проблему васпитања школске омладине о њеном успеху у школама, собзиром на ситуацију код нас. Сматрамо да ће о овоме бити исцрпне дискусије, јер се до сада више пута на састанцима масовних организација потезало ово питање и навођени проблеми у вези са њиме. Сматрамо да ће се овом приликом донети и закључци по овим питањима. Такође ће се дискутовати и о друштву пријатеља деце, собзиром на његову функцију.

ПРАЉУДИ НАШЕГ КРАЈА

БОЛЕСТИ И ЛЕЧЕЊЕ НЕОЛИТСКОГ ЧОВЕКА

Пише: М. С. ЈОВИЋ

(Трећи наставак)

На питање: од чега је боловао и како се лечио прачовек нашега краја — неолитски човек, у могућности смо да дамо један уопштен одговор који би важио за праљуде палеолитског и неолитског доба, па, дабоме и за нашег богутовачког прачовека.

Са појавом првог човека појавиле су се заразне болести и оболења од физичких повреда а паралелно са овим појавило се и прво лечење, заметнула се медицина. Палеолитац и неолитац, као и савремени дивљак, због незнања превентивне хигијене, медицине, фармакопеје и сувише заоштрене борбе у природи и рђавих општеживотних прилика — био је често повређиван и болестан. Удружени археолози и лекари проучавали су остатке неолитског човека и два извора пружила су податке о медицини праљуди: а. Налазе трагове оболења на костима и б. Налази трагове оболења који су изражени на остацима материјалне културе праљуди као што су кратке и здепасте вајарске фигурице које нам много говоре о здрављу прачовека, па шаре и зарези на пећинама, дрвету, костима, оружју и орућу као и на неким надгробним споменицима где усправни зарези значе број рана, а водоравни број борби или нацртана змија указује на узрок смрти. Указаћемо на неке болести прачовека.

На костима ових праљуди остали су трагови патолошке измене, разна оболења, као: рахитисно кривљење костију, бесумње код деце у пећинама за време зиме: нађени су трагови оболења артрита (запаљење зглобова), остеомиелитиса (запаљење коштане матрије које најчешће води сепси), некрозе (локално изумирање органа и ткива које је код неолитца најчешће изазивано механичком повредом), анкилоза (укочена непокретљивост зглобова), периотатис (запаљење покосница), алвеоларна пиореја (запаљење зубних чашица) фрактуре-преломи костију, проломи и засеци од зуба зверова и и оружја, затим су биле честе болести од којих пате и животиње као: рабијес беснило, варијоле (велике богиње), антракс-прострел, црвени паразити с обзиром на исхрану често и трулим месом, тровање деце отровним плодовима и загађеном водом, кожа и венрична оболења и слично, нарочито су патили од змијских и инсектиских уједа и повреда од оружја и зуба и канџи зверења. Претпоставља се да су пећинска деца патила због болести очију оштећеним димом и прашином, због влаге и плућних оболења, а колера, куга, туберкулоза, сифилис и губа нису штедела ни неолитца. Нарочито фигурице од иловаче откривају оштром лекарском оку ендогену болеснику прегојазност и све болести везане за њу као оболење хипофизе и др. жлезда а све са претераном исхраном меснатом храном. На неким лобањама палеолитца запажено је да је вршена операција каменим ножем, обично над лудацима, отварана је лобања да би изашао зао дух. Дакле, скоро све болести су аралe које су нама данас познате, у доба живота прачовека нашега краја и прачовека уопште.

Осврнућемо се на лечење - медецину прачовека. Да би ушли у медецинске тајне прачовека, морамо да проучавамо његове остатке, медецину савремених дивљака и нагонску медицину коју примењују саме животиње. Археолози су нашли на извесне медицинске-лекарске справе као камене ножиће за операције и нађени су разни амулети-урочци којима су врачи и чаробњаци лечили болесника. Проучавајући живот дивљака долазимо аналогијом до закључка како се лечио прачовек: лековитим биљем, што је и данас остало као обичај у народу, па биље чак употребљавају за лечење и животиње: мајмун привија рану лишћем; пас и мачка кад оболе пасу лековиту траву; искоришћавана је минерална вода, па то раде и животиње: коњ, јелен, дивља свиња. Преломе органа лечили су на тај начин што су умели да имобилишу сломљени орган, као што раде четвороношци када иду на три ноге а сматрамо да су умели да направе чврст завој на прелому као што умеју птице да прутићима и сламом учврсте сломљену ногу; страно тело вадили су каменим ножем слично као што мајмуни ваде зубима и канџама и потом превију лист на рану. Превентивна хигијена зачињала је и код неолитца као што постоји и код животиња, и огледа се у бискању, сунчању, купању а многи су и спаљивали мртваце Др. Бартелс у делу „Dre Medicin Der Naturvolner" утврдио је да дивљаци умеју да изолују болесника, дозвољено је убијање стрелом зараженог ако се приближи здравоме, бацају посуђе оболелог па чак спаљују и читава насеља. Осим поменутих начина лечења постојало је лечење на бази сујеверја амулетима, урочцима амајлијама и бајањем од стране врача и чаробњака. Џемс Фрезер написао је капитално дело о лечењу дивљака „Студија о мађијама и религији"; на проучавању медицине праљуди нарочито су радили научници Принијер Брокар и Роберт Шода. Тако је боловао и лечио се и наш прачовек и заснивао прву медицинску науку кроз нагон за самоодржање, нагомиланим искуством и мађијом.

На питања да ли је прачовек био ратоборан, ским се борио, узроци сукоба, борбена сретства, стратегија и тактика, је ли правио савезе и везивао мир, поступак са заробљеницима и слично, можемо да одговоримо извлачећи закључке из аналогије борбе међу животињама и савременим дивљацима а нешто мање сазнајемо из археолошких остатака пареолитског човека, Све што изнесемо уопштено, конкретно важи и за живот неолитског човека чије смо пребивалиште открили на локалитету Богутовца код Краљева и другим локалитетима.

Што су бића примитивнија, то је сурова борба у природи за самоодржање била истакнутија нагонска и свесна карактеристика људи и зверова. Видели смо и читали како многе животиње уче своје младунце лову и борби, нарочито птице грабљивице и звери, па јасно да је и прачовек саопштавао ратна искуства своме подмлатку, вежбао га употреби оружја, учио га борбености кроз игру и лов и напослетку га као посматрача па као резерву и најзад као борца повео у борбу.

Прачовек је често био у ратном стању и то у самом племену због ривалства, поделе плена, са синовима због жена у чопору када они дорасту, због избора лица које треба да се жртвује на огњу, у гладним годинама код људождера сукобљавали су се по питању кога треба од нејачи и старих појести, па због непослушности, сурових нарави и слично. Са спољним непријатељима до борбе је долазило најчешће ради отимања хране, пећинских склоништа и сојеница, приступа погодној обали, ловини, ради заплене стоке и отимања усева у доба земљорадње, због људождерства, истицања, суревњивости, робљење људи продаје и радне снаге у доба сточарства и земљорадње као и због лаке раздражљивости вођа и племена. У млађем неолиту ратови се воде за жене, гвожђе, бакар, коње и уопште речено.

(Наставиће се)

Читајте „Ибарске новости"

Мотив са изложбе Индустриске школе

Ученици — будући металски мајстори приказују нам....

То нису минијатуре. — Само десет машина вреди три милиона динара

Одлазим са ове изложбе и размишљам: гледао сам ученичке радове а учинило ми се да су излагали прави мајстори.

Показивали су посетиоцима изложене предмете - око три стотине разних справа, алатки и - читаве машине - све је то дело ових младих људи који уче да постану мајстори металске струке. Најмлађи су израдили кључеве, браве и друге металне делове са којима се почиње учење, а старији су се показали добрима конструктори, Дипломски радови су безпрекорни.

Док објашњава процес рада на хидрауличној преси за савијање металних делова под притиском од 20 тона и док вештим покретом руке подешава машину и савија дебелу железну опругу, посматрам младића Велимира Јовића и овај практични дипломски рад на коме су поред њега радили и Милош Вулевић и Секула Ђукановић.

Пред сваком машином дуго се задржавамо, као да тражимо посебно објашњење и доказ да су ови предмети дело младих стваралаца: прецизност израде коју свако примећује потстиче на овако размишљање. Показују нам ручну завојну пресу за исправљање лимених предмета - дипломски рад Драгомира Перовића, Гојка Булатовића и Панта Костића. Ручни замајцем она ствара притисак од 5 тона. Матуранти Љубинко Кићановић, Угљеша Ерић, Драган Поповић, Милутин Вуковић и Марко Николић направили су машину за савијање лима. Ватрено тоцило за оштрење и обрађивање металних делова такође је успели рад младих металаца. Потпуно остварен дипломски рад је преса за извлачење лима Милана Дробњака и Блажа Петровића, као и вентилатор, чији су конструктори: Бранислав Делић, Ђорђе Вучковић, Радојко Симуновић и Драгољуб Димитријевић.

Истичу се и други изложени предмети: универзалне машинске менгеле, штанцна за кључеве и остали делови за браве. У једном куту приказано је радно место вариоца са прибором који он употребљава. Уз сваки предмет је техничка скица и предрачун утрошка материјала. Стручњаци су то прегледали: све је тачно и беспрекорно - рекли су они.

Неупућен мислио сам да су то минијатуре, али одмах су ме разуверили. Већина изложених предмета ће се практично употребити у производњи. Само десет машина и већих справа кошта око три милиона динара.

Гледали смо изложбу која остаје у сећању. Излагала је десета генерација ученика Индустриске школе. Овог лета - рекли су - хиљаду девет сто двадесети матурант по реду изашао је из ове школе.

Р. Р.

Укрштене речи

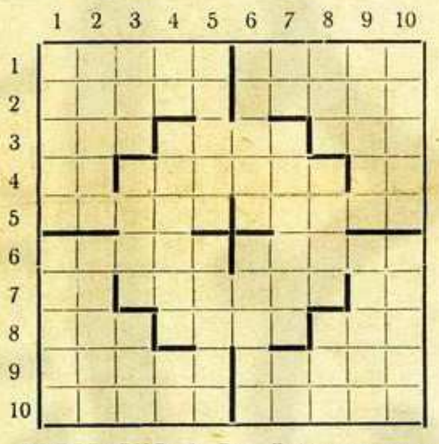

ВОДОРАВНО: 1. Део Војводине-река у источној Босни; 2. Део мотора-аутор „Жана Кристофа"; 3. Јапанска мера за тежину-река у Србији-два самогласника и сугласник; 4. Пакао-успомена-свеза; 5. Наша планина-сребрни новац у Персији; 6. Град у Тршћанском приморју-река на Кавказу; 7. Ната-парк у Љубљани-показна заменица; 8. Свеза-наша река -мочварно земљиште; 9. Један исти „такмичар"-Египатски песник из VIII века п. н. е.
10. Туђе женско име-једно стручно лице:

УСПРАВНО: 1. Један радник-староседелац Балканског Полуострва; 2. Туђе женско име-водена увала; 3 Место у Далмацији-израз за рђаву особу - наше мушко име; 4. Самогласник и сугласник -име француског историчара Тена - Немачки предлог; 5. Скуп-планина у Србији; 6. Позоришни комад-морска животиња; 7. Грчко слово-наш десетобојац-одречна реч; 8. Свеза-Турски песник из XVII века-необична болест; 9. Лице из нашег филма „Плави 9"-главни град суседне државе; 10. Летописи-бележник:

Ратко Милојевић
ул. 16 Октомбар 28.

ДА БИСМО ПОКРЕНУЛИ ЈАВНУ ДИСКУСИЈУ

ЖЕЛИМО ИСТИНУ...

У уторак 7 овог месеца одржана је ванредна седница Удружења пољопривредних инжењера и техничара подружнице у Краљеву, где се поред осталог третирала једна врло болна ствар и појава а она се врло често понавља, и ушла је скоро у навику људи, а то је да без стручног и чињеничког познавања, не улазећи у прави разлог онога што желе да кажу, доносе некакав закључак и суд о пољопривредним стручњацима, а то је најгоре што се уз то наносе и увреде и њиховим стручним и моралним квалитетима. Ово је добило карактер готово праве кампање која нема никаквих логичних подлога, а из чега се на крају могу да изроде тешке последице и да се смањи код стручњака досадашњи елан или воља, на чему они раде и зашта су најпозванији да сносе како стручну тако и моралну одговорност.

Не желимо овде да износимо што се све прича, шта се све ради и говори да би се нешто рекло али желимо да једно истакнемо, а то је, ниједној другој струци нема таквог „стручног" мешања као што је то случај у пољопривредној. У свакој струци постоје почетници, затим слабији и бољи стручњаци, али изгледа да у пољопривреди не сме да буде тих младих и слабијих стручњака, за њих нема разумевања већ за пољопривредне стручњаке „стручна" критика нема милости. Не можемо а да не истакнемо само једно од многих „стручних" мишљења, које је пре извесног времена дато на једној дискусији у Матарушкој Бањи а давали су их и људи прилично одговорни. Белешке са тога саветовања су приложене извештају који је поднет Народном одбору среза уз извештај Савета за привреду.

Нека се примедбе о раду пољопривредних стручњака виде и на страницама нашега локалног листа. Оне ће моћи у колико су правилне оријентисати нашега чланство у борби на овом најважнијем сектору наше привреде, коме се посебно у последње време обраћа нарочита пажња а од тога ће имати и заједница интереса. Можда ће и овај чланчић потстакнути некога да настави или почне разговоре о пољопривреди и раду пољопривредних стручњака.

Из удружења пољ. инжењера и техничара-подр. Краљево

Краљевачки разговори...

Око Дома народног здравља често пута се не води довољно рачуна о чистоћи. Тако се испреже стока оних које због болести довозе у колима и за ово се користи једно сокаче у близине дома. Оно је често пуно балеге а то нико не чисти. У овој улици има доста деце која се играју баш на том делу а и станари протествују противу овога. Заиста је ред да се помогне ако може. У Редакцију је долазио један грађанин из овог дела града и разговор између њега и нашег уредника се водио на следећи начин:

— То нема смисла...

— Зашто не известите оне који су дужни да чисте. Газду. ..или Комуналну управу. Или видите са Општинским одбором или вашим одборником... Колико има могућности да се ово среди..

— Небих хтео да се зна да то ја тражим...

Зашто се људи боје да кажу и траже оно што имају право?!...

Што заобилазиш око тог ћошка?

Овде ће неко да погине па небих хтео да будем то ја.

Како то?

Срушиће се са крова ово што виси а мени се још живи, показа ми прстом мој друг на кућу на ћошку Обилићеве и Рајићеве улице, са које виси нешто што може да се сколони и избегне опасност.

Што си ишао у Крагујевац?

Да се снабдем са намирницама...

А што не узмеш у нашој трговинској мрежи?

Море мани их. Нити имају шећера, ни масти, ни брашна, ни гриза... Питам се да ли су криви они или неко други што их за ово не појури.

Да ли ће Богутовачка Бања ове године бити уређенија?

РАЗМИШЉАЊА...

Није лако бити напредан. То једновремено значи знати шта је назадно. А да ли то знају они који себе сматрају напредним и да ли у својим поступцима чине оно што нема везе са напредним?... Нема сумње да је огроман број грађана нашега града напредан. И нелогично би било кад би било друкчије у установичком граду, где већину претставља радничка класа и где социјализам на сваком кораку срећеш.... Али у том социјалистичком усмеравању које се осећа свуда ето има по нешто што ми се не свиђа и што би назвао несоцијалистичким.

Гледам децу на улици и слушам њихове разговоре док око мене јењава врева пролећног дана. Деца се играју а месец по плавом небу пролази свој пут. И једно од деце вели: „Ено га бога."..... Друго: „То је месец"!.... треће: „Мој тата каже да нема бога", каже једно старије... „Има! Има!... Он је газда од месеца и сунца", добацује наивно један шврћа....

Размишљам о овоме... Сутра кад сви људи буду атеисти ових разговора неће бити. Али сада ето и ти мали од малена друкчије гледају на оно око њих. То је под утицајем родитеља. Они што зову ствари правим именом, односно месец месецом, и знају да бог није то и да га нема (бар тако уче од малена) отрешће се брже од онога што им често смета да буду до краја напредни а ови други малишани који у свему што не могу да објасне налазе бога, јер њихови родитељи мисле тако, мораће поново да доживљавају револуцију у својим схватањима кад сазру... Зар није боље да то сазнају раније?...

По звезданом небу мога града шетао се месец путем кога унапред знају људи и као и обично обасјавао улицу да би се деца, од којих понека заједно са својим родитељимо од њега праве божанство и деца која у то не верују, могла да играју...

Да ли размишљати о овим ситницама... И да ли су то ситнице.?!..

Кашић

Време је да становници наших колонија или неко други размисли о уређењу дворишта око нових зграда

ТАКВИ СУ НАШИ ЉУДИ

Мој пријатељ Света, благајник у једном нашем предузећу, пре неки дан исприча ми ово:

„Ти знаш Јована. Он је мало на своју руку. За час се нљути и плане. А, искрено да ти кажем, ни ја нисам бољи. Не знам шта ми је. У задње време као да ме живци не служе најбоље. Но, то није важно. О томе нисам имао намеру да ти причам. На крају, шта се тебе тиче какви су моји живци! То је, како да кажем, моја интерна ствар.....

Дакле, прошле године, закачимо ти се ја и Јован. Били смо у једном друштву. Разговарало се о годишњем одмору. Он тврди једно а ја друго. Он реч, ја две, он. не попушта а богме нећу ни ја- Људи око нас се чуде око чега се свађамо. Ситница. Сутрадан прође Јово поред мене. Ни „добардан" да каже. Кад неће он нећу ни ја. Је ли, молим те, ја сам старији, ту су већ седе власи, ред је онда да се он први јави. И тако из дана у дан ја и Јово не проговорисмо ниједну реч.

Нећеш ми веровати тако смо терали све до јуче. А јуче..... .И мао сам пуне руке посла. Исплате неких рачуна, зараде радницима, мали неспоразум са банком. Право да ти кажем нисам знао куд ударам. Ипак. прогура се и то. Окончао сам негде пре подне и последњу исплату. Тада почех да сређујем касу. Прво сам пребројио преостали новац а затим сам извршио сравњење докумената и -гле!-пет хиљада мање! Е знаш, искрено ти кажем, пробио ме је хладан зној. Оно, није сума, ка кажеш, много велика, може да се отплати за два три месеца, али било ми је криво како да се то деси мени, старом искусном благајнику који већ дваесет година барата новцем. Још неколико пута бројао сам новац и сравњивао документе. Нема па нема! Пет хиљада као да је у земљу пропало.

Закључао сам касу и спремао се да одем до директора. Шта могу? Признаћу мањак. У том тренутку упаде у канцеларију Јово.

— Друже благајниче, - обрати ми се он пословно,-је ли Ваша каса у реду?

Био је то удар из ведрог неба.

— Шта се то тебе тиче!-одбрусих љутито.-Гледај своја посла!

И, за дивно чудо, он се не нљути. Мирно извади новчаник и пружи ми пет хиљада.

— Ово сте ми исплатили више.

И оде. Замисли, оде без речи.

Нисам могао да се скрасим. Јурио сам цело поподне за њим док га нисам нашао и чврсто стегао десницу.

Шта ћеш, такви смо ми људи" -насмеши се мој пријатељ.

Поповић Ђорђије

БИК УБИО ЧОВЕКА

У Великој Дренови, у Срезу трстеничком, бик је убио Петковић Д. Милана, земљорадника, старог 84 године.

Приликом извођења из штале бик се разиграо, а био је тежак 664 кгр., те је успео да скине брњицу са носа, а канап са којим је био везан за рогове био је слаб, тако да га је откинуо и на тај начин се отргао од двојице. Ови су се разбежали, али је пришао из куће пок. Милан, који је иначе и неговао истог, у намери да вола смири. Пришао му је са предње стране са намером да га ухвати. Бик је пришао њему и слабо га ударио роговима по прсима, али како је он услед старости ослабио, није могао да се одржи на ногама, већ је пао на земљу и потиљком ударио тако да му је одмах крв ударила на уши, нос и уста.

Ж.Р.

Пишу нам

Не доликује

Како често путујем локалним возовима на прузи Чачак — Крушевац, приметио сам више пута поједине раднике из Краљева, нарочито млађе који се успут врло неучтиво и некултурно понашају што оставља ружну слику не само о њима већ и о средини где они живе и раде, због чега то истичем ради јавне осуде.

Ради се, о њиховој недисциплини, нескромности и вулгарном понашању и о правом јавашлуку појединаца у возу. Готово је свакодневна пракса да се појединци пењу у воз када је у покрету, да стоје на паучама вагона, држећи се једном руком за штанглу а другом махајући свом другу у суседном вагону, затим да скачу код моста на Ибру кад воз успори кретање и сл. Покушао сам једном приликом да укажем некима на опасност свега тога што чине, али сам нажалост добио одговор да се то мене ништа не тиче и да они знају шта раде.

Посебно је за осуду њихово некултурно понашање у самом вагону где се могу чути највулгарнији изрази, псовке и неучтиве шале. Такви појединци се изгледа не обазиру да ли их неко слуша, а у вагону често има старијих људи, жена и ђака који стално путују.

Мислим да ово није само „њихова ствар“ како ће се понашати.

Ж. Р.

Паничари

Увек и увек још имамо злонамерних људи, који у разно-разним случајевима успевају да унесу пометњу међу нашим грађанима, којој наивно и несвесно људи наседају, те је и на друге проширују, а која нам свима наноси штете.

Ових дана из објективних па и бусјективних разлога, понестало је у нашој трговачкој мрежи и критичнијих прехранбених артикала, као што је шећер и масноћа. Но то не значи да треба због тога уносити код људи неспокојство и забуну, јер тим баш артиклима смо овога пута обезбеђени и они већ пристижу, истина са извесним закашњењем. Масноћа имамо довољно а маст нам је на путу, шећер је већ почео да пристиже, те не постоји потреба да људи страхују од несташице.

Психичку глад код наших људи треба разбити, јер икаквих разлога нема за то, јер, како год она штети нама појединцима, тако исто и целини. Одвајамо често пута новчана средста и узимамо више оних артикала него што су нам потребни, док остављамо друге да се нормално не снабдевају.

Драган Ранковић.

Невоље купача

Почела су купања на Ибру. Плажа истина не личи много на плажу као и увек до сада, али ове године има још једна новина. Место воденица које су биле на другој страни Ибра преко пута главне плаже, налази се кућа једног по мом мишљењу „илегалног“ становника Краљева, који поред тога што ту станује и ако није место за становање, држи и кучиће који су опасност за купаче. Зато се ретко ко од купача и усуђује да пролази поред ове кућице на другој обали а и ко прође изложен је нападима кучића који нису баш тако невини. Сматрам да на онима који воде рачуна о јавним купатилима лежи задатак бриге и о овоме а овде у толико пре што се ради баш о њиховом раднику због чијег кучета купачи немају спокојства.

„Грађанин“.

Спортски живот

Кајакаши Краљева други у Србији у екипном пласману

У досада најјачој конкуренцији на републичком такмичењу у веслању на дивљим водама, наши кајакаши су у екипном пласману заузели друго место иза кајакаша из Косовске Митровице. Ово је највећи успех наших кајакаша, а уједно и најдражи, јер је заиста требало уложити максимум труда да би иза себе оставили екипе: Београда, Земуна, Новог Сада, Смедерева, Бајине Баште и других места.

Овога пута наша екипа није претстављала тако јаког противника у очима кајакаша осталих друштава. Неколико наших искуснијих кајакаша због испита у школи или због тога што моментално нису у задовољавајућој форми, нису могли ни учествовати на такмичењу. Морали смо да одлучимо да поведемо неколико млађих кајакаша, међу којима двојицу који нису имали прилике ни да седну у кајак категорије Ф-1.

Првог дана имали смо једну неприлику, јер нам се друг Пешић преврнуо на буку „Грмчић“ и приликом пада повредио ногу, те сутрадан није могао стартовати.

У појединачном такмичењу друг Пројовић Светислав заузео је шесто место, Николић Мирослав десето, Гојчић Илија дванаесто., Сеничић Будимир седамнаесто и Ђуровић Василије двадесет прво. Иако су доста млади кајакаши, другови Сеничић и Ђуровић показали су на овом такмичењу такве резултате који указују да они упорним радом могу постати врло добри кајакаши.

Освојивши друго место у екипном пласману на овом републичком првенству, наши кајакаши су убедљиво показали да су добрим делом савладали технику вожње на дивљим водама.

НА БРЗОМ ИБРУ...

ФУТБАЛ

»Морава« из Сирче у другом колу такмичења за Куп маршала Тита

Такмичења за куп Маршала Тита која се одржавају сваке године већ су почела. Почела су их друштва из зонског такмичења у потсавезу. „Морава“ из Сирче која је као првак среза постала и члан зоне у Крагујевачком потсавезу победила је свог првог противника „Марјан“ из Кнића са 2:1 и пласирала се за друго коло овог такмичења.

Приличан број гледалаца веровао је у победу гостију јер су они показали бољу игру од футбалера из Сирче али како се у футбалу често догађа победио је онај који је имао више срца. У другом колу ако се надају успеху футбалери из Сирче морају наступити са бољим тимом јер са тимом који је наступио у недељу не могу очекивати бољи пласман ни у борби за куп Маршала Тита а ни у будућој зони кад такмичења почну ове јесени.

Опет судија упропастио утакмицу

Судија Кнежевић својим неауторитативним суђењем је онемогућио да игра између Магнохрома и Ратине буде онаква каква треба. Он скоро ништа није видео а одлуке које је доносио или су биле касно донете или су донете без довољно уверености на велики број гледалаца а и играча оправдано бунио противу ових одлука. Интересантно је да је Кнежевић пао на практичном испиту приликом полагања за звање судије. Добија се утисак да он уопште не осећа футбал а такав човек никада неће бити судија. Магнохром је победио са 3:2 но могло је да буде обратно али Ратинци нису имали среће.

Како слаба суђења изазивају оправдан револт како оних који играју тако и оних који гледају крајње је време да Сресски савез спортова размисли о овом проблему што пре и реши га на опште задовољство.

Победа „Рудара“ из Бољевца над „Баном“ из Рашке

У оквиру такмичења за КУП Маршала Тита, футбалски клуб „Рудар“ из Бољевца победио је госте „Бана“ из Рашке са 3:2.

Игра је била врло добра и Рудар и коначно однео победу Цео тим „Рудара“ се је својски заложио и дао је партију коју бољевачка публика није одавно видела.

Цео тим „Рудара“ играо је врло добро и зато је успео да реализује своју игру. Он је доминирао тереном у току целе игре, док су гости показали слабу игру.

Миодраг Бицић наставник
Бољевац на Ибру

КОШАРКА

СЛОГА - ОМЛАДИНАЦ (Ваљево) 67:49

Успех је само резултат а што се тиче игре и једног и другог тима, а што важи нарочито за Слогу, не може да се каже да можемо бити задовољни. Осим неколико минута егзибиционе игре Слоге, не може много да се каже, јер на крају, напустили смо стадион, задовољни резултатом али не и одушевљени игром.

Овога пута „стари“ су однели победу. Заправо, Петровић I је био изврстан, Ковачевић врло добар нарочито у пуцању на кош, док су млади играчи подбацили. Једино је Драгојловић био ово што нам даје потпуну потврду његовог талента.

СТОНИ ТЕНИС

Победа Партизана у Краљеву

Пред око две стотине гледалаца у дому ЈНА одиграно је четврт финале купа у стоном тенису између Партизана из Београда и домаћег Металца. Меч је добио према очекивању Партизан са 5:0. Имајући у виду да је Партизан вишеструки првак Србије и прошлогодишњи првак Југославије, пораз који је нанео нашем Металцу је оправдан, у толико пре што је Металац наступио без Тапушковића који се налази на огледном такмичењу у Загребу за састав јуниорске репрезентације Југославије.

И поред великог пораза играчи Металца су се залагали и пружили добар отпор свом великом противнику.

ОДБОЈКА

О њима се мало зна...

У једном кругу парка поред „старе болнице“ гвоздена конструкција малих размера, скреће пажњу јер се одваја из зеленила у које је утонула околина. То су трибине одбојка секција „Металца“ која се мало чује у нашем граду. А баш лепо место и још кориснији спорт. Неколико пасионираних одбојкаша раде на овоме и ускоро ће бити у стању да на своме игралишту, које ће моћи да прими нешто око 1000 гледаоца, играју и утакмице и такмиче се за првенство Србије. Истина прошле године нису срећно прошле али су и били најмлађи. Ове године очекују још већи успех али су сами... И треба им помоћи јер ово што су урадили они сами никада неби урадили футбалери, које некако не везује за њихов спорт само љубав, већ и нека макар мала корист.

Овим вредним младићима треба помоћи јер одбојка је врло користан спорт за чији развој у нашем граду има доста услова.

Ж. К.

МАЛИ ОГЛАСИ

Изгубљен сат-џепни без стакла на претстави у Народном позоришту 12 Јуна. сопственик Обољешев Феоктист Топлице Милана 3

Исправан радио на продају. Упитати у вили „Колешници“ Матарушка Бања

Три хектара земље продајем у близини Краљева-Грдичка Коса. Упитати Светозара Живковића, Омладинска 51, Краљево

На основу члана 33 уредбе о земљорадничким задругама сл. лист ФНРЈ 5/54 члана 45 задружних и правила управни одбор Земљорадничке задруге у Богутовцу,

расписује:

КОНКУРС

за упражно радно место у ресторану за Једног стручног келнера са дужом, праксом или положеним испитом који ће уједно вршити дужност пословође.

УСЛОВИ:

Да да задрузи бланко меницу са способним жирантима у циљу обезбеђења задружне имовине, у висини коју одреди управни одбор.

Плата по споразуму, стан обезбеђен, ступање на дужност одмах Заинтересовани нека се обрате на горњу адресу усмено или писмено молбе ће се примати до 25. Јуна 1955 године.

Комисија за расписивање конкурса НО Градске општине у Краљеву, на основу ЧЛ. 89 Уредбе о оснивању предузећа и радњи расписује.

КОНКУРС

за постављање пословоља следећих привредних организација:
1. Самосталне занатске радње "Електрон,
2. Кројачке задруге "Слога, и
3. Самосталне трговинске радње "Задругар,

УСЛОВИ:

Под 1. Стручна спрема висококвалификованог електроинсталатерског радника са најмање 5 год. праксе , односно занатског мајстора.

Под 2. Стручна спрема високо квалификованог кројачког радника са најмање 5 год. праксе, односно занатског мајстора.

Под 3. Средња Стручна спрема са 8 год. одговарајуће праксе, односно 15 год. комерцијалне праксе и положени стручни испит . У обзир долазе и кандидати који су најмање 5 год. били на дужности пословоље трговинске радње.

Плате су регулисане тарифним правилником. Ступање на посао одмах.
Писмене понуде доставити Секретаријату за привреду НО Градске општине најкасније до 25 јуна тек. год.

Комисија за расписивање
конкурса Народ. одбора градске општине.
КРАЉЕВО

Уређује редакциони одбор — Одговорни уредник Миодраг Поповић — Редакција листа, Трг маршала Тита број 22 — Телефон број 24 — Текући рачун код филијале Народне банке у Краљеву 13-КБ-1-Ж-78 — Штампа графичко предузеће „Слово“ Краљево, — телефон 46.